

Iran

Euroopan parlamentin päätöslauselma 25. lokakuuta 2007 Iranista

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Iranista, erityisesti ihmisoikeuksia koskevat päätöslauselmat,
 - ottaa huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen, kansalaisyhteiskunta- ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen sekä lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen, joiden sopimusvaltio Iran on,
 - ottaa huomioon EU:n ja Iranin ihmisoikeusvuoropuhelun,
 - ottaa huomioon lausunnon, jonka parlamentin puhemies antoi miehen kivittamisestä kuoliaaksi Iranissa, EU:n puheenjohtajavaltion lausunnon sekä komission jäsenen Ferrero-Waldnerin lausunnon Jafir Kianin kivittamisestä kuoliaaksi,
 - ottaa huomioon puheenjohtajavaltion EU:n puolesta 25. toukokuuta 2007 ja 3. elokuuta 2007 antamat julistukset, jotka koskivat Sian Paymardin kuolemantuomiota, Adnan Hassanpourin ja Abdolwahed Boutimarin kuolemantuomioita, Behnam Zaren lähestyvää teloitusta ja Ali Mahin Torabin kuolemantuomiota,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 115 artiklan 5 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että kansalaisyhteiskunnan ja poliittisten vapauksien käyttöä Iranin islamilaisessa tasavallassa koskeva tilanne on huonontunut kahden viime vuoden aikana, erityisesti kesäkuussa 2005 järjestettyjen presidentinvaalien jälkeen, vaikka Iran asetti velvollisuudekseen edistää ja kunnioittaa ihmisoikeuksia ja perusvapauksia, joihin se on sitoutunut monissa kansainvälisissä tämän alan sopimuksissa,
- B. ottaa huomioon, että teloitukset, myös alaikäisten ja homoseksuaalien teloitukset, jotka ovat usein julkisia ja toteutetaan hirttämällä tai kivittämällä, ovat lisääntyneet Iranissa huomattavasti, ja teloitusten lukumäärä vuoden 2007 alusta lähtien on ainakin 244¹, mikä ylittää vuoden 2006 lukumäärän, joka oli 177,
- C. ottaa huomioon, että YK:n yleiskokous äänestää 2007 pidettävässä 62. istunnossaan päätöslauselmasta, jossa vaaditaan teloitusten maailmanlaajuisen keskeyttämistä, mikä on tarkoitettu askeleeksi kohti kuolemanrangaistuksen poistamista kokonaan,
- D. ottaa huomioon, että Adnan Hassanpour ja Abdolwahed Botimar ovat ensimmäiset toimittajat, joille on hiljattain langettu kuolemantuomio,

¹ Lähde: Amnesty International, 18. lokakuuta 2007.

- E. ottaa huomioon, että vankien kiduttamisen ja huonon kohtelun käytännöt, eristäminen, laittomat pidätykset sekä julmien, epäinhimillisten ja alentavien rangaistusten käyttö ja järjestysvallan edustajien rankaisematta jättäminen ovat edelleen yleinen ilmiö,
- F. ottaa huomioon, että pidätettyinä on yhä enemmän älymystön edustajia ja tukahduttamisen aalto on viime aikoina ulotettu henkilöihin, joilla on kaksoiskansalaisuus ja joita syytetään yhteistyöstä ulkovaltojen kanssa tai vakoilusta,
- G. ottaa huomioon, että useita naisten oikeuksia ajavaan liikkeeseen kuuluvia aktivisteja vainotaan tai on vainottu osallistumisesta "miljoonan allekirjoituksen" kampanjaan, jonka tarkoituksena on kumota naisia syrjivät lait ja luovuttaa allekirjoitukset kansalliselle parlamentille majlisille,
- H. ottaa huomioon, että Iran ei ole vielääkään liittynyt kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevaan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimukseen,
- I. ottaa huomioon, että Iranin viranomaiset nujersivat kesäkuussa 2007 Teheranissa kaksi opiskelijajärjestöä; ottaa huomioon, että tämä johti pidätyksiin, vaikkakin opiskelijoista monet vapautettiin myöhemmin takuita vastaan; ottaa lisäksi huomioon, että Iranin entisten opiskelijoiden yhdistys suljettiin, mikä on Iranin lakien ja kansainvälisten yhdistymisvapautta koskevien ihmisoikeusnormien vastaista,
- J. ottaa huomioon, että sen jälkeen kun Iranin kulttuurin ja islamilaisen valvonnan ministeriön laatimat julkaisua koskevat menettelyohjeet otettiin käyttöön, sensuuria on kiristetty, toimittajien häirintä ja vangitsemiset ovat lisääntyneet, ja samaan aikaan viranomaiset sulkevat säännöllisin väliajoin tiedotusvälineiden toimituksia,
- K. ottaa huomioon, että ammattiyhdistysliikkeen tukahduttaminen on lisääntynyt ja sen tunnustettuja johtajia on pidätetty, esimerkiksi Teheranin ja sen esikaupunkialueiden linja-autonkuljettajaliiton puheenjohtaja Mansour Osanlou ja hänen varamiehensä Ebrahim Madadi sekä leipomotyöntekijöiden liiton entinen puheenjohtaja Mahmoud Salehi,
- L. ottaa huomioon, että uskonnolliseen tai etniseen taustaan perustuva vähemmistöjen syrjintä ja häirintä ovat lisääntyneet erityisesti raja-alueilla (Kurdistan, Khuzestan, Sistan-Baluchestan, Azerbaidžan), mukaan lukien joidenkin jäsenten jatkuvat pidätykset ja kuolemantuomiot,
- M. ottaa huomioon, että baha'i-uskon uskonnollisen yhteisön jäsenet eivät voi harjoittaa uskoaan, heitä vainotaan ja heiltä evätään kaikki kansalaisoikeudet (esimerkiksi omistusoikeus, korkeakoulutukseen pääsy) ja heidän uskonnollisia kohteitaan tuhotaan,
- N. ottaa huomioon, että kolmansien maiden takaisin Iraniin lähettämät iranilaiset turvapaikanhakijat ovat suuressa vaarassa joutua vainon kohteiksi, kuten Rasool Ali Mezrean äskettäinen tapaus osoittaa, sillä tätä Ahwazin vapautusjärjestön jäsentä uhkaa teloitus sen jälkeen, kun hänet pakotettiin palaamaan Syyriasta, vaikka hänellä on tunnustettu UNHCR:n pakolaisasema,

1. ilmaisee syvän huolestuneisuutensa Iranin ihmisoikeustilanteen heikkenemisestä viime vuosina; vetoaa Iranin viranomaisiin, jotta nämä noudattaisivat velvollisuuksiaan kansainvälisten ihmisoikeusnormien ja Iranin ratifioimien välineiden mukaisesti, kun tavoitteena on edistää yleismaailmallisia arvoja ja taata kaikille ihmisille oikeus käyttää kansalaisoikeuksiaan ja poliittisia vapauksiaan;
2. tuomitsee voimakkaasti Jafar Kianin teloittamisen kivittämällä 5. heinäkuuta 2007 Aghche-kandin kylässä (Qazvinin maakunnassa) ja kehottaa Iranin viranomaisia panemaan täytäntöön ilmoittamansa kivitystuomioiden täytäntöönpanon keskeyttämisen; vaatii, että Iranin islamilaista rikoslainsäädäntöä on uudistettava kivitystuomion poistamiseksi;
3. on syvästi huolissaan siitä, että kansalaisyhteiskunnan toiminnan tukahduttaminen on lisääntynyt Iranissa merkittävästi viime vuoden aikana; kehottaa Iranin viranomaisia lopettamaan naisten oikeuksien puolustajien, "miljoonan allekirjoituksen" kampanjan ja opiskelijaliikkeiden aktivistien, vähemmistöjen oikeuksien puolustajien, älymystön edustajien, opettajien, toimittajien, verkkopäiväkirjan pitäjien ja ammattiyhdistysaktivistien raa'an tukahduttamisen;
4. muistuttaa Iranin hallitusta, että kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen allekirjoittaneena se on velvollinen turvaamaan keskeiset ihmisoikeudet, erityisesti mielipiteenvapauden, ja kehottaa vapauttamaan kaikki mielipidevangit;
5. on tyrmistynyt teloitusten huikeasta lukumäärästä ja katsoo, että monet teloitettiin ilman oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä;
6. kehottaa Irania noudattamaan kaikilta osin rikosprosessilainsäädäntöään ja takaamaan kaikille henkilöille oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, erityisesti antamaan heille mahdollisuuden käyttää asianajajaa oikeusmenettelyn alusta asti; vaatii, että vangeille, joiden terveydentila on heikko, on annettava ehdoitta asianmukaista lääkinnällistä hoitoa;
7. tuomitsee jyrkästi Iranissa langetetut kuolemantuomiot ja teloitukset, erityisesti nuorille rikoksenteijöille ja alaikäisille langetetut kuolemantuomiot, ja vaatii Iranin viranomaisia noudattamaan kansainvälisesti tunnustettuja oikeudellisia turvatakeita, kuten lapsen oikeuksia koskevaa YK:n yleissopimusta;
8. kehottaa Iranin viranomaisia panemaan täytäntöön tuomarikunnan johtajan huhtikuussa 2004 ilmoittaman kidutuskiellon;
9. pyytää Iranin parlamenttia muuttamaan Iranin lehdistölainsäädäntöä ja rikoslainsäädäntöä, siten että ne saatetaan kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen mukaisiksi, ja erityisesti kumoamaan kaikki rikosoikeudelliset säännökset, jotka koskevat mielipiteen rauhanomaista ilmaisua, lehdistö mukaan lukien;
10. vaatii, että lukuisten suljettujen tai sensuurin hampaisiin joutuneiden toimitusten olisi voitava toimia lehdistönvapautta koskevien vakiintuneiden sääntöjen mukaisesti;

11. kehottaa Iranin viranomaisia nopeuttamaan älymystön edustajien ja poliittisten aktivistien epäilyttävien kuolemien ja tappamisten tutkintamenettelyä, jotta syyllisiksi epäillyt saadaan oikeuden eteen;
12. vetoaa Iranin parlamentin majlisin jäseniä tarkistamaan rikoslainsäädäntöä välittömästi siten, että kivittämisen keskeyttäminen muutetaan lopulliseksi kielloksi, ja hyväksytään lainsäädäntöä, joka kieltää nuorten rikoksenteekijöiden teloittamisen ja kuolemanrangaistuksen langettamisen homoseksuaalisista teoista tai aviorikoksista;
13. kehottaa Iranin viranomaisia panemaan täytäntöön kaikki turvatakeet, joita kuolemanrangaistustapauksissa edellytetään, ja karsimaan niitä rikoksia, joista voidaan rangaista kuolemantuomiolla, mikä on ensimmäinen askel kohti kuolemanrangaistuksen poistamista kokonaan; kehottaa iranilaisia tukemaan kuolemanrangaistuksen vastaisen maailmanliiton ja muiden kansalaisjärjestöjen aloitteesta käynnistettyä kampanjaa, joka kulkee nimellä "Stop the Death Penalty: the World decides";
14. kehottaa viranomaisia noudattamaan kansainvälisesti tunnustettuja oikeudellisia takeita, jotka koskevat uskonnolliseen vähemmistöön kuuluvia henkilöitä, riippumatta siitä, onko kyseiset vähemmistöt tunnustettu virallisesti vai ei; tuomitsee nykyisen vähemmistöoikeuksien loukkaamisen ja vaatii, että kaikkien vähemmistöjen on saatava harjoittaa kaikkia Iranin perustuslaissa ja kansainvälisessä oikeudessa vahvistettuja oikeuksia; kehottaa edelleen viranomaisia poistamaan kaikentyypin uskontoon tai etniseen alkuperään perustuvan syrjinnän ja vähemmistöjen, kuten kurdien, azerien, arabien, balutšien ja baha'i-uskon kannattajien, syrjinnän; kehottaa erityisesti kumoamaan baha'i-uskon harjoittamiselle käytännössä asetetun kiellon;
15. kehottaa Iranin viranomaisia vapauttamaan ehdoitta kaikki mielipidevangit, joista voidaan mainita erityisesti toimittajat Emadaddin Baghi, Ako Kurdnasab, Ejilal Ghavami, Mohammad Sadegh Kaboudvand, Said Matinpour, Adnan Hassanpour, Abdolvahed Botimar, Kaveh Javanmard ja Mohammand Hassan Fallahieh, ammattiyhdistysaktivistit Mansour Osanlou, Ebrahim Madadi ja Mahmoud Salehi sekä opiskelijat Ehsan Mansouri, Majid Tavakoli ja Ahmad Ghassaban; tuomitsee ihmisoikeusaktivisti Sohrab Razzaghin pidätyksen ja vangitsemisen 24. lokakuuta 2007 ja pyytää vapauttamaan hänet välittömästi ja ehdoitta;
16. kehottaa Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokousta äänestämään päätöslauselmasta, jossa tuomitaan selkeäsanaisesti ja päättäväisesti Iranissa tapahtuvat keskeisten ihmisoikeuksien loukkaukset, sekä hyväksymään välittömästi toimia pysäyttääkseen Iranissa parhaillaan käynnissä olevan teloitusten aallon;
17. kehottaa neuvostoa ja komissiota seuraamaan tiiviisti asioiden kehittymistä Iranissa ja myös ottamaan esille konkreettisia ihmisoikeusloukkaustapauksia; kehottaa neuvostoa ja komissiota raportoimaan Iranin tilanteen seurannasta;
18. ehdottaa, että kesäkuusta 2004 saakka keskeytyksissä ollut EU:n ja Iranin ihmisoikeusvuoropuhelu olisi käynnistettävä uudelleen;
19. toistaa tukensa kaikille niille Iranissa toimiville järjestöille ja yksityisille henkilöille, jotka pyrkivät vuoropuheluun toiminnassaan demokraattisten oikeuksien hyväksi;

20. kehottaa komissiota tekemään parhaansa tukeakseen kansalaisyhteiskunnan edustajien vaihtoa sekä akateemista, sosioekonomista ja kulttuurivaihtoa Euroopan ja Iranin välillä, jotta voidaan edistää avointa vuoropuhelua, erityisesti uuden demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan välineen avulla;
21. kehottaa EU:n jäsenvaltioita pidättäytymään karkottamasta iranilaisia turvapaikanhakijoita, mukaan lukien ne turvapaikanhakijat, joita vainotaan heidän seksuaalisen suuntautumisensa perusteella, ja kehottaa Kreikkaa olemaan palauttamatta Mohammad Hassan Talebia, Mohammad Hossein Jaafaria ja Vahid Shokoohi Niaa Iraniin;
22. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, EU:n jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille, YK:n ihmisoikeusneuvostolle, Iranin korkeimman oikeuden presidentille sekä Iranin islamilaisen tasavallan hallitukselle ja parlamentille.